

Revontuli-Opisto

**Revontuli-Opiston
TOIMINTAKERTOMUS
2020**

REVONTULI-OPISTO VUONNA 2020

1. Revontuli-Opiston hallinto

Revontuli-Opisto on kolmen kunnan alueellinen kansalaisopisto, joka aloitti toimintansa 1.1.2010. Isäntäkuntana toimii Kittilä ja Enontekiö ja Sodankylä ovat sopimuskuntia. Revontuli-Opiston käytännön hallinnoinnista vastaa Kittilän kunnan vapaan sivistystyön lautakunnan alaisuuteen perustettu Revontuli-Opiston jaosto, jossa on kaksi edustajaa kaikista kunnista (Enontekiö, Kittilä ja Sodankylä). Revontuli-Opiston jaosto kokoontui vuoden 2020 aikana viisi kertaa. Kokoukset on pidetty Kittilässä, mutta luottamushenkilöt ovat osallistuneet kokouksiin myös etäyhteyksien kautta.

2. Revontuli-Opiston henkilöstö

Revontuli-Opiston henkilöstöön kuuluu rehtori (Kittilä), koulutussuunnittelija/aluevastaava/apulaisrehtori (Sodankylä), viisi päätoimista opettajaa. Lisäksi opistossa työskentelee kaksi opistosihteerä ja kaksi osa-aikaista (50 % työaika) toimistosihteerä. Lisäksi Revontuli-Opisto ostaa Enontekiön kunnalta sihteeripalvelun, joka on 40 % kokonaistyöajasta. Kokonaisuudessaan vakinainen henkilöstön henkilötyövuodet vuonna 2020 oli 7,8 htv. Vakituista henkilöstöä on vuoden 2020 aikana sijaistettu määräaikaisilla työntekijöillä seuraavasti: Kittilän toimistosihteerin osa-aikainen sijaisuus 6.1.-31.5 (50 %) ja 1.8.-31.12 (50 %). Lisäksi opettajista Sodankylän tanssin- ja liikunnanopettaja on ollut virkavapaalla 1.1-31.7 ja irtisanoutunut virastaan 1.8. alkaen. Virkaa on sijaistettu tuntiopettajilla. Kittilän tekstiilityönopettajaa on sijaitettu 13.1.-30.4. jolloin viranhaltija on työskennellyt opiston digikäs-hankeessa osa-aikaisesti ja ollut samaan aikaan osa-aikaisella opintovapaalla. Projekteissa on ollut määräaikaisesti töissä kaks hlöä, joiden työaika on yhteensä 2kk. Kun kokonaisuudessa huomioidaan vielä tuntiopettajien opetustunnit (13 364: 813 = 16,43 htv), Revontuli-Opiston työllistävä vaikutus oli vuonna 2020 yhteensä 26,03 htv.

Päätoimisen kaltaisia (yli 16 opetustuntia / vko) tuntiopettajia Revontuli-Opistossa työskenteli vuonna 2020 yhteensä 7 ja sivutoimisia tuntiopettajia 113. Tämän lisäksi Revontuli-Opiston ostamaa opetusta antoi yritysten ja yhdistysten kautta 9 tuntiopettajaa. Yhteensä tuntiopettajia työskenteli opistossa vuoden 2020 aikana 133 hlöä. Kaikki Revontuli-Opiston vakituiset ja määräaikaiset työntekijät ovat työsopimussuhteessa Kittilän kuntaan.

3. Revontuli-Opiston talous

Revontuli-Opiston talousarvion toimintakulut muodostuivat hallinnon, opetustoiminnan, maksupalvelutoiminnan ja hanketoiminnan menoista. Talousarvion mukaisesti toiminta rahoitettiin valtionosuudella, opetustoiminnan tuloilla (kurssimaksut), kuntien maksuosuuksilla ja hankerahoituksella. OKM vahvistaa vuosittain kansalaisopistojen yksikkötuntihinnan, joka on valtionosuuden (57 %) laskennallinen peruste. Vuoden 2020 laskennallisen perusteen yksikkötuntihinta oli 84,37 € ja kun Revontuli-Opistolle vahvistettiin 11 950 valtionosuustuntia, sai Kittilän kunta opistotoiminnan perusteella valtionosuutta yhteensä 574 686 euroa, mikä oli 2968 euroa vähemmän kuin edellisvuonna.

Taulukko 1. Revontuli-Opiston kokonaismenot, -tuotot ja toimintakate vuosina 2018-2020

	TA 2018	Toteuma 2018	TA 2019	Toteuma 2019	TA 2020	Toteuma 2020
Toimintakulut	1 304 040	1 374 634	1 335 190	1 286 198	1 348 990	1 199 355
Toimintatuotot	740 850	816 692	760 200	777 371	788 190	715 391
toimintakate	-563 190	- 557 942	-574 990	-508 827	-560 800	-483 964

Revontuli-Opiston talous pysyi talousarviossaan hyvin, kun talousarvioon varatut toimintakulut alittuivat (käyttö 88,9 %) ja samalla Revontuli-Opiston toimintatuotot alittuivat (toteuma 90,6 %) %. Poikkeuksellisen isot alitukset johtuvat Aluehallintoviraston ja kuntien tekemistä koronaan liittyvistä päätöksistä (kansalaisopistojen tilojen sulkeminen keväällä 2020) Kuntaosuuksia vuonna 2020 maksettiin siten, että isäntäkunta Kittilän maksuosuus oli 217 500 €, Enontekiön 57 550 € ja Sodankylän kuntaosuus oli 147 800 €.

Revontuli-Opiston hallinnossa syntyi toimintamenoissa jonkin verran alitusta (97,1 %), koska palkkamenot ja henkilösivukulut sekä matkakustannukset olivat arvioitua pienemmät.

Opetustoimen osalta opisto alitti arvioidut toimintamenot, käyttöasteen ollessa 88,4 %. Samaan aikaan tuottotavoitteetkin jäivät tavoitteestaan toteuman ollessa 94,2 %. Tämä selittyy sillä, että koronan takia opiston tunteja jäi pitämättä noin 1500 opetustuntia ja kaikkea toimintaa ei voitu siirtää verkkoon etäopetuksena.

Revontuli-Opiston maksupalvelutoiminta väheni reilusti aiempien vuosien tasosta, ollen nyt 885 oppituntia (v 2019 yht.1344 oppituntia). Kaikkiaan maksupalvelutoiminta jäi miinukselle 650 euroa kun

tavoite on +/- 0. Maksupalvelutoiminnasta Kittilässä järjestettiin 704 tuntia, Sodankylässä 172 tuntia ja Enontekiöllä 9 tuntia. Maksupalvelutoiminnan vähenemiseen vaikutti koronan aiheuttama tauko ja lisäksi se, että Revontuli-Opistolla ei ollut käytettävissä omaa EA-kouluttajaa.

Hankerahoituksen osalta opiston tulos on saadun rahoituksen ja kustannusten osalta tasapainossa siten, että hankerahoitusta kirjattiin vuodelle 2020 yhteensä 23 118 euroa ja vastaavasti hankekulut olivat 23 113 euroa. Saatu rahoitus koostuu useammasta eri valtionavustuksesta. Opisto sai opintoseteliavustuksena valtiolta 4 500 € ja kansalaisopistojen Lake-avustuksena (kansalaisten digitaidot) siirrettynä vuodelta 2019 7227 euroa. Revontuli-Opiston koordinoiman ERASMUS+ hankkeen osalta avustusta ei voitu kaikilta osin käyttää koronan vuoksi ja tuota rahaa on siirretty vuodelle 2021. Kädentaitojen digitaalisen opetuksen kehittämishankkeeseen käytettiin 8437 euroa ja osa siirrettiin vielä vuodelle 2021. Työllisyys- ja työelämävalmiuksia vahvistavaa hankkeeseen saatiin 50 000 euroa, josta ehdittiin käyttämään 2146 euroa, pääosa avustuksesta siirrettiin vuodelle 2021.

Revontuli-Opiston vuoden 2020 taloudellinen tulos

	TA2019	TOT 2019	TA2020	TOT 2020
toimintatuotot	760 200	777 371	788 190	715 391
toimintakulut	-1 335 190	-1 286 198	1 348 990	1 199 355
toimintakate	-574 990	- 508 827	-560 800	- 483 964
valtionosuus	574 990	577 655	-560 800	574 686
tulos	0	+ 60 287	0	+ 90 722

Toimintakate kuvaa Revontuli-Opiston toimintakulujen ja toimintatuottojen välistä erotusta.

Kunnallistaloudessa toimintakate on aina miinusmerkkinen, koska valtionosuudet esitetään talouslaskelmassa vasta toimintakatteen jälkeen. Toimintakate ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi valtionosuuksilla. Tämä toimintakatteen tulos vuoden 2020 osalta tarkoittaa sitä, että Kittilän kunnalle jää Revontuli-Opiston taloudellisena tuloksena vuoden 2020 osalta 90 722 € ylijäämää, joka jyvitetään tuntien suhteessa palautuksina isäntä- ja sopimuskuntiin.

Taulukko 2. OKM:n Revontuli-Opistolle vahvistamat VOS-tunnit 2014-2020

Revontuli-Opisto	vos-tunnit 2014	vos-tunnit 2015	vos-tunnit 2016	vos-tunnit 2017	vos-tunnit 2018	vos-tunnit 2019	vos-tunnit 2020
vos-tunnit	14 423	13 537	12 918	12 075	11 977	11 972	11 950
vos-euroina	646 261	612 966	615 568	570 649	571 888	569 115	574 686
yksikköhinta	78,61	78,61	83,60	82,91	83,77	84,65	84,57

Taulukosta kaksi ilmenee valtion päätösten seurauksena tapahtunut valtionosuustuntien väheneminen ajanjaksolla 2014-2020, yht 2473 tunnilla. Vaikka yhden oppitunnin yksikköhinta on noussut, Revontuli-Opiston saama valtionosuus euroina on vähentynyt tällä ajanjaksolla kaikkiaan 71 575 euroa.

Taulukko 3. Revontuli-Opiston tulostavoitteiden saavuttaminen vuonna 2020

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteutunut 2020
Kattava opetus	valtionosuustunnit, maksupalvelutoiminta	vos-tunnit 17 000 maksupalvelu 1 000 tuntia yhteensä 18 000 tuntia	vos-tunnit 14 639 maksupalvelu 885 tuntia (Kittilä 704, Sodankylä 172 ja Enontekiö 9 tuntia) Enontekiö 1643 opetustuntia Kittilä 7 536 opetustuntia, verkko-opetus 790 opetustuntia Sodankylä 5 554 opetustuntia yhteensä 15 524 opetustuntia
Elinikäinen oppiminen	oppilastilastot, markkinointitutkimus	opiskelijamäärä 4000	yht. 3673 opiskelijaa (naiset 2780 miehet 893) Enontekiö 352 Kittilä 1532 Sodankylä 1 177 Muu 612
Omat tulot	Talousarvion toteuma	Opiston tulojen osuus 30 % kaikista menoista	Vuonna 2019 Opiston tulojen osuus 24,3 %

Kansainvälis- tyminen	Rajat ylittävät kurssit Kalottialueella/ope- ttajien kv-koulutus	Kansainvälisyys kansalaisopistotoimintaan	Kv.toiminta 2020: Opettajien täydennyskoulutuksessa Euroopassa kävi 2 opettajaa. Korona esti kv.vaihdon pääosin. Erasmus- rahoitusta opistolla kahdessa eri hankkeessa 44 568 euroa (siirretty vuodelle 2021)
Verkostoituminen	Kurssit, oppilas- tilastot, verkkokurssit	Yhteistyö alueen muiden oppilaitosten kanssa	REDU Lapin opistopiiri, KOL, Kuntaliiton kansalaisopistoverkosto- työskentely Opistoalueen peruskoulut (Suomen malli, kerhot) ja lukiot ja alueen yritykset

Revontuli-Opiston vuodelle 2020 asetetut tavoitteet saavutettiin harvoilla tulostavoitealueista. Pääosin tavoitteista jääminen selittyy koronavirusepidemialla, jonka vuoksi Lapin aluehallintovirasto määräsi kansalaisopistojen tilat suljettaviksi neljän viikon ajalle keväällä 2020. Myös opiston kesäkausi peruttiin käytännössä kokonaan. Kaikkiaan kursseille osallistui 3673 (edellisvuonna 3 888) netto-opiskelijaa ja yhteensä opistossa oli 7751 (edellisvuonna 8016) kurssilaista. Koronaepidemian vuoksi lisääntynyt verkkokurssien tarjonta lisäsi ulkopaikkakuntalaisten osallistujamäärää, joka kasvoi jo kolmatta vuotta peräkkäin. Heidän osuus opiston kaikista opiskelijoista oli 16,7 % (edellisvuonna 12,4 %) Verkko-opintoihin osallistuvien netto-opiskelijoiden määrä kasvoi todella paljon. Vuonna 2019 verkkokursseilla oli 140 netto-opiskelijaa, kun nyt määrä oli 560 henkilöä. Kunnittain verkkokursseille osallistuttiin seuraavasti: Enontekiö 47, Kittilä 105, Sodankylä 95 ja muualta 312 henkilöä.

Kunnittain tavoitellut opetustuntimäärät (lähiopetus) jäivät koronapandemian takia Kittilässä ja Sodankylässä tavoitteesta. Enontekiöllä tavoitetuntimäärä onnistuttiin saavuttamaan. Maksupalvelutoiminta kärsi myös koronaepidemiasta. Maksupalvelutoiminta jäi 1000 tunnin tavoitteestaan (885 oppituntia) Maksupalvelutoiminnasta suurin osa järjestettiin Kittilässä (n. 79 %).

Revontuli-Opiston omien tulojen (opistotoiminnan kurssimaksut ja maksupalvelutuotot) osuus opiston kokonaismenoista oli 24,3 % kun osuustavoite kokonaismenoista on ollut 30 %, joten siltä osin erityisesti isojen kesäkurssien (uimakoulut, kirjoittajakurssit) puuttuminen näkyi kurssimaksutuotoissa.

Revontuli-Opiston yhtenä tavoitteena on ollut lisätä kansainvälistä toimintaa. Opisto oli aktiivinen rahoitusten haussa ja onnistui edellisvuotisen Lapin opistopiirin yhteishankkeen lisäksi saamaan Revontuli-Opiston omana hankkeena ERASMUS+ rahoitusta (46 125 euroa). Pandemian vuoksi rahoitus on siirretty käytettäväksi vuonna 2021. Revontuli-Opisto on jatkanut verkostoyhteistyötä ammatillisten oppilaitosten, REDU:n (entinen Lapin matkailuopisto/Levi-Instituutti) kanssa. Revontuli-Opisto on tuottanut ammatilliselle puolelle opetuspalveluja lähinnä EA-kurssien muodossa. Paikallisten lukioiden kanssa on toteutettu yhteistyössä kursseja, joita lukiolaiset voivat lukea omiin opintoihinsa (mm kieliopinnot). Perusopetuksen kanssa on käynnistetty yhteistyössä ns. Suomen mallin mukainen toiminta, jossa tavoitteena on maksuton harrastus jokaiselle lapselle koulupäivän yhteydessä.

Taulukko 4. Revontuli-Opiston tulostavoitteiden saavuttaminen vuonna 2020

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteutunut 2020
Projektit	Saatu rahoitus, toteutuneet hankkeet	Kansalliset ja kv.hankkeet	<ul style="list-style-type: none"> - Opintoseteliavustus 4500 € - OPH:n Laadun kehittämisavustus 4 572 euroa - ERASMUS+ 7 892euroa - Vap.sv Ry 3 000 euroa - Digikäs-hanke 1182 euroa - kansalaisen digitaidot 20 452 euroa - Saatu hankerahoitus yht 50 914 euroa - vuodelle 2021 siirretty yhteensä 98 596 euroa

Taulukko 5. Revontuli-Opiston tulostavoitteiden saavuttaminen vuonna 2020

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteutunut 2020
Alueellinen tasa-arvo	opetustunnit, toimipisteet	palvella koko aluetta tasapuolisesti (taajamat, sivukylät)	Opetusta on toteutettu 40 kylässä, 5319 tuntia (34,2 % opetuksesta)
Hinnoittelu	kurssimaksut	yhtenäiset hinnoittelut asuinpaikasta riippumatta	Revontuli-Opiston jaosto on vahvistanut koko aluetta koskevat hinnoitteluperusteet.

Revontuli-Opisto käytti eri rahoituslähteistä hankerahaa vuonna 2020 yhteensä 23 113 euroa. Tästä suurimmat yksittäiset avustukset saatiin OPH:lta valtionavustuksina. Suurimmat yksittäiset rahoitukset saatiin ERASMIUS+ opettajien kv täydennyskoulutushankkeeseen (46 125 euroa) ja työllisyyden ja työmahdollisuuksien parantamishankkeeseen (50 000 euroa). Koronaepidemian vuoksi useita hankkeita ei voitu toteuttaa ja ne saivat OPH:lta automaattisesti jatkoaikaa. Revontuli-Opisto siirsi kaikkiaan 98 596 euroa hankerahoja vuodelle 2021.

Revontuli-Opiston yhtenä perustavoitteena on tarjota opetusta koko opistoalueella. Periaatteessa jokaisella kylällä on mahdollisuus saada vähintään yksi kansalaisopistokurssi, mikäli ryhmä vain saadaan kokoon. Vuoden 2020 aikana kursseja toteutettiin 39:ssä eri sivukylässä yhteensä 5319 opetustuntia. Kittilässä kursseja toteutui 14:ssä sivukylässä, Sodankylässä 21:ssä sivukylässä ja Enontekiöllä neljässä sivukylässä. Koko Revontuli-Opiston opetuksesta 34,2 % toteutettiin sivukylissä. Kunnittain tarkasteltuna Kittilän opetuksesta 44,8 %, Sodankylän opetuksesta 24,5 % ja Enontekiön opetuksesta 35,1 % toteutettiin sivukylissä. Kaikissa sivukylissä ei kursseja voitu toteuttaa, koska ei saatu opettajaa tai riittävää opiskelijamäärää kursseille. Sivukylissä ryhmät ovat pääosin ikäihmisten ryhmiä ja koronaepidemia vaikutti siihen, että kaikki kurssit eivät käynnistyneet, koska ikänsä puolesta riskiryhmään kuuluvat henkilöt eivät uskaltaneet osallistua kursseille.

Taulukko 6. Kittilän kunnan kylät ja asukasmäärät ja kylittäin toteutuneet opetustunnit 2012-2020

Sivukylä	Asukas- määrä	Opetus 2012	Opetus 2013	Opetus 2014	Opetus 2015	Opetus 2016	Opetus 2017	Opetus 2018	Opetus 2019	Opetus 2020
Kittilä keskusta									5126	4158
Alakylä	160	181	245	247	184	246	153	118	130	150
Hanhimaa	48	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Helppi	30	89	69	52	33	36	8	0	0	0
Hormakumpu		0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jeesiöjärvi	45	0	0	0	0	0	0	47	40	0
Kallo	175	155	240	241	313	257	310	229	216	233
Kaukonen	347	342	299	281	374	304	358	410	396	374
Kelontekemä	108	109	114	96	80	132	142	139	134	137
Kiistala	78	603	552	421	469	396	347	297	285	268
Kinisjärvi		8	0	0	0	0	10	10	0	0
Kuivasalmi	222	115	60	0	0	0	0	0	0	0
Köngäs	192	69	168	183	239	280	241	164	195	170
Lompolo	51	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Molkojärvi	57	304	260	274	256	255	367	263	240	240
Pokka	9	69	30	0	0	0	0	0	0	0
Pulju		4	0	0	0	0	0	0	0	0
Pöntsö	2	12	0	10	0	12	0	0	11	0
Raattama	133	225	301	329	304	305	355	310	208	242
Rauhala	84	32	48	90	118	90	86	96	92	84
Siitonen	22	8	0	0	0	6	0	15	31	27
Sirkka	892	987	1000	961	1121	1235	1369	1377	1281	1366
Tepasto	113	161	131	149	112	122	44	46	46	47
Tepsa	84	155	23	12	0	0	0	0	0	0
Vittakumpu		25	43	79	40	0	21	20	12	6
Vuoma	121	333	239	145	111	141	252	77	61	34
Yhteensä	2973	3982	3822	3570	3754	3817	4063	3618	3378	3378

Taulukko 7. Enontekiön kylien asukasmäärät ja toteutuneet opetustunnit kylittäin kalenterivuonna 2012-2020

Sivukylä	Asukas- määrä	opetus 2012	opetus 2013	Opetus 2014	Opetus 2015	Opetus 2016	Opetus 2017	Opetus 2018	Opetus 2019	Opetus 2020
Hetta									1064	1067
Karesuvanto	356	351	160	317	222	229	253	300	300	239
Kilpisjärvi	122	186	136	316	306	257	34	313	235	275
Leppäjärvi	150	15	0	0	0	0	4	0	0	0
Palojoensuu	165	40	0	0	0	0	0	0	0	0
Peltovuoma		100	59	135	187	101	112	52	89	50
Ketomella	219					12	12	12	12	12
Nunnanen		0	0	0	0	0	15	0	0	0
Yhteensä	1012	692	476	769	715	592	745	677	637	576

Sodankylän kylien asukasmäärät (2014) ja toteutuneet opetustunnit kylittäin kalenterivuonna 2012-2020

Sivukylä	Asukas määrä	Opetus 2012	Opetus 2013	Opetus 2014	Opetus 2015	Opetus 2016	Opetus 2017	Opetus 2018	Opetus 2019	Opetus 2020
								keskusta	5030	4189
Aska	76	198	198	162	201	72	6	102	60	16
Hinganmaa	44	67	70	54	72	57	44	30	46	42
Jeesiö	130	50	45	22	15	31	0	-	-	-
Kelujärvi	214	67	32	27	27	14	20	14	16	8
Kersilö	54	69	69	81	69	66	49	36	45	30
Kierinki	100	76	55	58	55	42	55	61	43	66
Lokka	75	124	66	80	40	112	86	139	80	60
Luosto	98	58	57	57	69	113	129	112	86	105
Madetkoski	96	36	42	27	27	31	32	30	13	-
Moskuvaara	33	78	68	30	27	27	28	24	24	-
Orajärvi	262	157	98	99	109	122	74	91	91	74
Petkula						22	44	36	40	22
Puolakkavaara		103	14	62	80	127	90	80	82	71
Rajala	73	117	80	66	78	114	90	30	-	-
Raudanjoki	60	66	48	75	127	59	110	102	133	57
Riipi	133	63	70	69	69	69	69	72	69	100
Sassali					51	83	15	63	40	66
Sattanen	323	65	70	58	94	99	75	70	49	42
Seipäjärvi	36	105	83	79	27	31	30	30	30	14
Syväjärvi	151	217	102	107	111	43	57	109	126	127
Torvinen	121	57	32	47	58	43	108	109	109	140
Uimaniemi	41	36	0	0	0	0	0	-	-	-
Unarin-Luusua	44	47	32	24	27	24	15	-	33	72
Vaalajärvi	274	114	101	124	167	138	157	118	120	91
Vuojärvi	75	105	92	82	87	92	113	75	37	56
Vuotso	304	70	151	224	255	299	205	138	117	106
Yhteensä	2958	2145	1872	1714	1942	1930	1701	1671	1489	1365